

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد M.A.

رشته:

برنامه ریزی درسی

عنوان تحقیق:

بررسی میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی
دوره راهنمایی در ایران

استاد راهنما:

دکتر ویدا فلاحی

استاد مشاور:

دکتر پروین غیاثی

نگارش:

الهام یزدانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

.. ..

.....

..

.

•

•

تقدیم به:

پدر و مادر عزیزم که عشق را با دستانی خسته

و محبت را با سیاهی برافروخته

از حرم سگومند خورشید معنا می کنند.

تشکر و قدردانی

اکنون که به استعانت از پروردگار متعال، نگارش این پژوهش به اتمام رسیده است، جا دارد صمیمانه از استاد ارجمند سرکار خانم دکتر ویدا فلاحی که راهنمایی‌های ارزنده ایشان، روشنی‌بخش تحقیق حاضر بوده است تشکر و قدردانی نموده و از درگاه خداوند متعال توفیق روزافزون ایشان را مسئلت می‌نمایم.

همچنین از استاد گرانقدر سرکار خانم دکتر پروین غیائی که مشاور اینجانب در پژوهش حاضر بوده‌اند و کلیه عزیزانی که در انجام این پژوهش مرا یاری نمودند صمیمانه سپاسگزاری می‌نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۲	فصل اول: طرح تحقیق
۲	۱-۱- مقدمه
۴	۲-۱- بیان مسأله
۶	۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق
۷	۴-۱- اهداف تحقیق
۸	۵-۱- سؤالات تحقیق
	۶-۱- تعریف مفهومی و عملیاتی واژه‌های تحقیق ۹
۱۷	فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق
۱۷	۱-۲- مقدمه
۲۰	۲-۲- ریشه ظهور امنیت
۲۴	۳-۲- تعریف امنیت
۲۵	۴-۲- مفهوم امنیت
۲۸	۵-۲- مفهوم‌شناسی امنیت
۲۹	۶-۲- امنیت عامل اصلی توسعه اجتماعی
۲۹	۷-۲- اعتماد اجتماعی و امنیت اجتماعی

- ۳۱ ۸-۲- قانون و امنیت اجتماعی
- ۳۲ ۹-۲- ابعاد امنیت اجتماعی
- ۳۶ ۱۰-۲- امنیت اجتماعی از دیدگاه اسلام
- ۴۷ ۱۱-۲- هدف ایجاد امنیت در قرآن کریم
- ۴۷ ۱-۱۱-۲- محو فتنه و آثار شرک
- ۴۸ ۱۲-۲- راهکارهای ایجاد امنیت از منظر قرآن
- ۵۰ ۱-۱۲-۲- توجه به عبادت و یاد خدا
- ۵۰ ۲-۱۲-۲- نقش نماز در تأمین امنیت اجتماعی
- ۵۳ ۳-۱۲-۲- اجرای حدود اسلامی
- ۵۸ ۱۳-۲- اقسام امنیت
- ۵۹ ۱۴-۲- امنیت اجتماعی در قانون اساسی
- ۶۰ ۱۵-۲- فعالیتهایی در حوزه امنیت اجتماعی
- ۶۱ ۱۶-۲- امنیت کامل و همه جانبه
- ۱۷-۲- اهمیت نظام رفاه و تأمین اجتماعی در
جوامع امروز
- ۶۳ ۱۸-۲- امنیت اجتماعی در ایران
- ۱۹-۲- دولت و امنیت اجتماعی در جمهوری اسلامی
ایران
- ۶۷ ۲۰-۲- جمع بندی
- ۶۹ فصل سوم: روش تحقیق
- ۷۱ ۱-۳- مقدمه
- ۷۱ ۲-۳- روش انجام پژوهش

۳-۳- تعاریف تحلیل محتوا.....	۷۲
۳-۴- جامعه و نمونه آماری.....	۷۵
۳-۵- ابزار پژوهش.....	۷۶
۳-۶- پایایی و روایی.....	۷۶
۳-۶-۱- پایایی.....	۷۶
۳-۶-۲- روایی.....	۷۷
۳-۷- روش تحلیل داده‌ها.....	۷۷
فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها.....	۷۹
۴-۱- مقدمه.....	۷۹
۴-۲- تحلیل محتوای اهداف مصوب دروس علوم	
اجتماعی دوره راهنمایی ایران.....	۷۹
۴-۲-۱- تحلیل اهداف در حیطه شناختی.....	۸۰
۴-۲-۲- تحلیل اهداف در حیطه عاطفی.....	۸۲
۴-۲-۳- تحلیل اهداف در حیطه عملکردی.....	۸۴
۴-۳- تحلیل محتوای کتب درسی علوم اجتماعی	
دوره راهنمایی.....	۸۶
۴-۴- تحلیل محتوای کتب راهنمای معلم برنامه	
درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی ایران.....	۹۶
۴-۵- بررسی بعد شناختی آموزش امنیت در برنامه	
درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی	97
۴-۶- بررسی بعد عاطفی آموزش امنیت در	

برنامه درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی ۹۸

۷-۴- بررسی بعد عملکردی آموزش امنیت در

- ۱۰۰ برنامه درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی
- ۱۰۲ ۸-۴- جمع‌بندی یافته‌های فصل چهارم
- ۱۰۳ فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات
- ۱۰۳ ۱-۵- خلاصه تحقیق
- ۱۰۴ ۲-۵- مقدمه
- ۱۰۴ ۳-۵- نتیجه‌گیری
- ۱۰۸ ۴-۵- جمع‌بندی و بحث
- ۱۱۰ ۶-۵- پیشنهادهای پژوهش
- ۱۱۰ ۱-۵-۵- پیشنهادهای کاربردی و اجرایی
- ۱۱۰ ۲-۶-۵- پیشنهادهای پژوهشی
- ۱۱۱ ۵-۵- محدودیت‌های پژوهش
- ۱۱۲ فهرست منابع
- ۱۱۷ پیوست

فهرست جداول

- ۱-۴- تحلیل اهداف در حیطه شناختی ۸۰
- ۲-۴- تحلیل اهداف در حیطه عاطفی ۸۲
- ۳-۴- تحلیل اهداف در حیطه عملکردی ۸۴
- ۴-۴- توزیع مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در
محتوای دروس علوم اجتماعی دوره راهنمایی ۸۷
- ۵-۴- توزیع جملات مرتبط با امنیت اجتماعی در
محتوای دروس علوم اجتماعی دوره راهنمایی ۹۱
- ۶-۴- توزیع میزان توجه به بعد شناختی آموزش
امنیت اجتماعی در برنامه درس علوم
اجتماعی دوره راهنمایی ۹۷
- ۷-۴- توزیع میزان توجه به بعد عاطفی آموزش
امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم
اجتماعی دوره راهنمایی ۹۹
- ۸-۴- توزیع میزان توجه به بعد عملکردی آموزش
امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم
اجتماعی دوره راهنمایی ایران ۱۰۰

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی میزان توجه به امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی ایران انجام شده است. در این پژوهش از روش توصیفی جهت مشخص نمودن مؤلفه‌های امنیت اجتماعی و از روش تحلیل محتوا به منظور بررسی و تحلیل برنامه درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی کشور استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش در بخش تحلیل برنامه درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی کشور بوده که از این جامعه، کتب درسی تعلیمات اجتماعی سال اول راهنمایی، سال دوم راهنمایی و سال سوم راهنمایی برای مطالعه انتخاب شده است. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، سیاهه‌های تحلیل اهداف، تحلیل محتوای کتب درسی و تحلیل محتوای کتب راهنمای معلم بود که پس از مطالعه مبانی نظری تهیه و تدوین شد و روایی آن توسط متخصصان علوم تربیتی و کارشناسان حوزه امنیت اجتماعی تعیین شد. واحد تحلیل، جملات مندرج در متن کتب درسی، متن اهداف، کتب راهنمای معلم بوده است. در بخش تحلیل محتوا مهم‌ترین یافته‌ها نشان دهنده‌ی آن بود که در مجموع بخش اهداف، ۹۸/۵۰ درصد و کتب درسی ۲۹/۱۱ درصد توجه شده که بیشترین میزان توجه مربوط به بعد شناختی در ارتباط با مؤلفه‌های امنیت اجتماعی بوده است. در مجموع به مؤلفه‌های رعایت حقوق افراد، حس مسئولیت‌پذیری، توجه به قوانین و مقررات و نیازها توجه بیشتری شده است و به مؤلفه‌های حق آزادی بیان، حق حاکمیت اراده، توجه به حقوق زنان و کودکان، توجه به حقوق اقلیت‌ها و توجه به آبرو و حیثیت افراد توجهی نشده است.

کلید واژه‌ها: امنیت اجتماعی، برنامه درسی، برنامه درسی امنیت اجتماعی دوره راهنمایی.

۱-۱- مقدمه

بشر به دلیل اقتضای خلقت، اجتماعی آفریده شده و همیشه نیازمند ارتباط با دیگران است. آدمی در طول زندگی و خلقت خود بر روی زمین با جنبه‌های پرفراز و نشیبی از زندگی برای به دست آوردن و تأمین آرامش، آسایش اقتصادی و ایمن بودن در برابر تهدیدات گوناگون توانسته است با اندیشه و ابتکار و خلاقیت خود بر آن مشکلات فائق آید (نویدنیا، ۱۳۸۵).

در هر عصر و جامعه‌ای گروهی از انسان‌ها گرد هم آمدند و برای رفع بهتر و راحت‌تر نیازهای خود به امنیت، آسایش و سلامت و هر نوع نیازهای انسانی، هنجارهایی را تعریف و همه را به تبعیت از آن فرا خوانند. این هنجارها در دوران‌های مختلف دستخوش تغییرات و تحولات گوناگون اجتماعی (صرف‌نظر از موقعیت جغرافیایی وقوع آن) شده است. امنیت به عنوان یک نیاز پایدار برای برآوردن دیگر نیازهای جمعی بوده و ادامه حیات سایر نیازها بستگی به وجود آن دارد.

تدوین و تهیه قوانین و مقررات اجتماعی و چارچوب‌های انضباطی موجب شد تا در نهایت موضوعی به نام حکومت طراحی و ایجاد شود و این خود موجب شد تا به عنوان مهم‌ترین ابزار و وسایلی برای تأمین نیازهای امنیتی به جامعه بشری ابلاغ و معرفی شود. این مجموعه ابتکارها و خلاقیت‌ها در نهایت منجر به ایجاد امنیت و گسترش چتر حمایتی برای فرد و جامعه شده تا بتوانند زیر این چتر به بقا و زندگی خود ادامه دهند (مک سوئینی، ۱۹۹۶).^۱

در نبود آنچه که در جامعه "امنیت" گفته می‌شود، ترس و وحشت، بی‌اعتمادی و سردرگمی حاکم شده و فرد، فرد جامعه نگران از چگونگی سرنوشت و جایگاه خود در این شرایط، تنها به نجات خویش

^۱-MC. Sweeney.

می‌پردازد و فارغ از هرچه بر سر جمع می‌گذرد، در صدد یافتن راه حلی برای فرار خود از مهلکه می‌افتد و این تنها به بهای نادیده گرفتن حق و حقوق افراد جامعه بر اولویت خواسته‌های فردی خود تأکید می‌کند.

«امنیت اجتماعی» به قلمروهایی از حفظ حریم فرد مربوط می‌شود که به نحوی در ارتباط با دیگر افراد جامعه هستند و به نظام سیاسی و دولت مربوط می‌شود. این قلمروها می‌توانند زبان، نژاد، قومیت، اعتبار، نقش اجتماعی، کار، درآمد، رفاه، مشارکت سیاسی، آزادی، اعتقاد و غیره باشند (مهاجر، ۱۳۷۸).

مقوله امنیت در زندگی جمعی تا حدی است که گروهی از متفکران اجتماعی در تعاریف خود کلمه "امنیت" را مترادف با مفهوم "سلامتی" به کار می‌گیرند، و وجود آن را ضامن بقا و پایداری جامعه سالم می‌دانند (محسنی، ۱۳۷۸).

مفهوم امنیت اجتماعی^۱ برای اولین بار و به مفهوم فنی کلمه در سال ۱۹۹۳، توسط اندیشمندانی چون باری بوزان^۲، ال ویور^۳ و لمیتر^۴ تحت عنوان مکتب کپنهاگ مطرح گردید. انگیزه طرح این عبارت امواج تهدیدآمیزی بود که «هویت گروه‌ها» را در معرض خطر قرار داده بودند. بدین معنا که از یکسو با رشد فناوری‌های نوین و مجتمع‌های صنعتی، هویت بعضی گروه‌ها در هویت‌های مسلط هضم می‌شد (مانند غیراقتصادی و در نتیجه نابود شدن آموزش فرهنگ و زبان اوکراینی در روسیه یا پرهزینه بودن آموزش و پژوهش به زبان کردی در ترکیه) و از سوی دیگر با گسترش مهاجرت از کشورهای فقیر و جهان سوم به کشورهای صنعتی و پیشرفته، نوعی آشفتگی و آنومی در تمایزهای هویتی پدیدار می‌گردید (مانند اقامت و اشتغال سیاهپوستان آفریقایی تبار در فرانسه یا قاچاق کارگران به کشورهای اسکاندیناوی). بوزان و ویور و بعضی دیگر از محققان اروپایی در سال ۱۹۹۳ با تعریف امنیت اجتماعی به عنوان «دستور کاری جدید برای امنیت در اروپا» پیشگامان مبحثی در مطالعات راهبردی شدند که امروزه به موضوعی جذاب و مناقشه‌انگیز مبدل شده است (بوآس، ۲۰۰۴).^۵

دین در تأمین امنیت جامعه بشری نقش بسیار مهمی دارد و بسیاری از آموزه‌ها و تعالیم دین اسلام با

^۱-Societal Security.

^۲-Barry Buzan.

^۳-Ole Waever.

^۴-Lemaiter.

^۵-Boas.

موضوع امنیت مرتبط بوده و پیروی از تعالیم اسلامی در تأمین امنیت اجتماعی بسیار مؤثر است.

اسلام به عنوان یک نظام حقوقی جامع و مترقی که پاسخگوی نیازهای فردی و اجتماعی افراد در همه زمانها و مکانها می‌باشد از این قاعده مستثنی نبوده است و با ملاحظه متون دینی، احکام و مقررات اسلامی ملاحظه می‌شود که اهمیت امنیت در همه عرصه‌ها و راه‌حل‌های تحقق بخشیدن به امنیت اجتماعی بیش از سایر نظام‌های حقوقی در دین اسلام مورد مذاقه قرار گرفته است (حلبی، ۱۳۸۱).

باتوجه به جایگاه امنیت اجتماعی، در کشور ما تلاش‌های پژوهشی و علمی در حوزه امنیت بایستی متناسب با سایر کشورها دو چندان شود تا بتوان این حوزه را در برنامه‌های درسی دوره‌های مختلف تحصیلی مورد توجه قرار داد و جانی تازه بخشید.

۱-۲- بیان مسئله

جنگ و صلح طی تاریخ تمدن و حیات بشر همیشه قرین یکدیگر بوده‌اند. صلح نه به معنای نبود جنگ، بلکه به معنای وجود امنیت، نبود تهدید، پذیرش تفاوت‌های انسان‌ها با یکدیگر، حل مسالمت‌آمیز مسائل، استفاده از روش‌های دوستانه برای تفهیم و تفاهم، مسلط بودن به تکنیک‌ها و روش‌های ارتباط کلامی مناسب و به کارگیری کلام بعنوان ابزاری برای ارتباط، تسلط بر عواطف و غیره است (افتخاری، ۱۳۷۹).

صلح رابطه‌ای مستقیم با امنیت دارد. امنیت یعنی بودن در شرایطی که انسان بتواند موقعیت را شناسایی کند و پیش‌بینی کند و با امور قطعی در آن روبرو شود.

مروری بر تاریخ تمدن نشان می‌دهد که هرگاه انسانها از شدت ویرانی جنگ و نابودی دچار هراس شدید و ناامیدی شده و از کردار گذشته خود احساس ننگ و سرافکندگی کرده‌اند به سوی صلح روی آورده و کاخ‌های صلح را بر ویرانه‌های جنگ بنیان نهاده‌اند. در گذشته‌های دور جنگ اصل بوده و کشورگشایی و غلبه بر سایر ملل و قتل و غارت نه تنها مزموم تلقی نمی‌شده بلکه نوعی افتخار محسوب می‌گردید. (همان منبع، ۱۳۷۹).

جهان‌بینی ادیان الهی نشان دهنده جایگاه والای محبت، صلح و نوع دوستی در تعالیم پیامبران الهی است. در اعتقاد مسیحیت هدف از بعثت پیامبران هدایت انسان و نجات او از شر گمراهی و خودخواهی‌هاست. آموزه‌های دین مبین اسلام نیز ضمن تأکید مکرر بر صلح، امنیت و عدالت و انسان دوستی به نکات مهمی در دستیابی به صلح و امنیت و عدم تجاوز به حقوق یکدیگر در آیات شریفه قرآن اشاره دارد (فاروقی، ۱۳۸۲).

در نظام آموزش و پرورش کشور ما برنامه درسی مدارس یکی از اساس‌ترین منابع و مراجع یادگیری دانش‌آموزان محسوب می‌شود و اکثر فعالیت‌ها در چارچوب برنامه‌های درسی انجام می‌گیرد؛ لذا با توجه به شرایط حساس رشد در دوره نوجوانی و تمایلات و عادات خاص این دوره، تعاملات، ارتباطات و جذابیت‌ها و ارزش‌های مذهبی و ملی موجود در امنیت اجتماعی می‌تواند در شکل‌گیری شخصیت دانش‌آموزان دوره راهنمایی به طور اعجاب‌انگیزی مؤثر باشد. آن چه که مسأله پژوهش حاضر را تشکیل می‌دهد این است که در برنامه درسی تعلیمات اجتماعی دوره راهنمایی به چه میزان مفاهیم مرتبط با امنیت اجتماعی مانند: عدالت اجتماعی، برابری قوانین و مقررات مدنی، حقوق شهروندی، حفظ و نگهداری ویژگی‌های مشترک، بر آوردن استعدادها، آزادی عقیده و اندیشه، آزادی بیان، نبود تبعیض، رعایت تفاوت‌های فردی و غیره توجه شده است.

۱-۳- اهمیت و ضرورت تحقیق

سازمان‌های اجتماعی نقش عمده‌ای در ایجاد فرهنگ صلح و امنیت دارد. سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی مانند آموزش و پرورش و خانواده که به نوعی با کودکان و نوجوانان سروکار دارند با طرح تدابیری می‌توانند امنیت را در زمینه‌های مختلف برای دانش‌آموزان به وجود بیاورند و زمینه‌های آشنایی با مؤلفه‌های امنیت اجتماعی را برای افراد جامعه فراهم سازند. پس بایستی به این موضوع مهم توجه داشته باشند و برنامه‌هایی هماهنگ و هم‌سو برای ترویج فرهنگ امنیت داشته باشند. مدرسه و نظام آموزشی از مهم‌ترین

بخش‌هایی است که باید به این موضوع بپردازد. البته توجه به امنیت در ارتباط با افراد در جامعه باید متناسب با ویژگی‌های آنان باشد.

افراد برای یادگیری یک موضوع نیاز به کار عملی و تجربه دارند. اگر آنان در محیط‌هایی قرار گیرند که اصول زندگی مسالمت‌آمیز و امنیت جویانه در آنها رعایت شود، این مفهوم را می‌آموزند و آن را در زندگی به کار می‌گیرند.

پژوهشگر در خصوص مقوله‌های امنیت اجتماعی درصدد است تا مؤلفه‌های مربوط به امنیت اجتماعی را در برنامه درسی تعلیمات اجتماعی دوره را هنمایی ایران مورد بررسی قرار دهد. همچنین میزان توجه به ابعاد شناختی، عاطفی و عملکردی امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی را مورد بررسی قرار دهد.

۱-۴- اهداف تحقیق

اهداف کلی و ویژه این تحقیق به شرح زیر خواهد بود:

۱-۴-۱- بررسی میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی ایران.

۱-۴-۱-۱- بررسی میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در اهداف مصوب علوم اجتماعی دوره راهنمایی ایران.

۱-۴-۱-۲- بررسی میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در محتوای کتب درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی ایران.

۱-۴-۱-۳- بررسی میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در کتب راهنمای معلم علوم اجتماعی ایران.

۱-۴-۱-۴- بررسی میزان توجه به بعد شناختی آموزش امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی.

۱-۴-۵- بررسی میزان توجه به بعد عاطفی آموزش امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی.

۱-۴-۶- بررسی میزان توجه به بعد عملکردی آموزش امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی.

۱-۵- سؤالات تحقیق

۱-۵-۱- میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی چگونه است؟

۱-۵-۱-۱- میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در اهداف مصوب برنامه درسی علوم اجتماعی چگونه است؟

۱-۵-۱-۲- میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در محتوای کتب درسی علوم اجتماعی دوره راهنمایی چگونه است؟

۱-۵-۱-۳- میزان توجه به مؤلفه‌های امنیت اجتماعی در کتب راهنمای معلم علوم اجتماعی دوره راهنمایی چگونه است؟

۱-۵-۱-۴- به چه میزان به بعد شناختی آموزش امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی توجه شده است؟

۱-۵-۱-۵- به چه میزان به بعد عاطفی آموزش امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی توجه شده است؟

۱-۵-۱-۶- به چه میزان به بعد عملکردی آموزش امنیت اجتماعی در برنامه درسی علوم اجتماعی توجه شده است؟

۱-۶- تعریف مفهومی و عملیاتی واژه‌های تحقیق

۱-۶-۱- برنامه درسی

برنامه درسی: کلمه‌ی برنامه درسی معادل واژه‌ی انگلیسی (Curriculum) است که این واژه ریشه لاتین دارد و به معنی فاصله و مقدار راهی است که باید طی شود تا فرد به هدف برسد (یارمحمدیان، ۱۳۸۶).

دال^۱ برنامه درسی را " محتوا و جریان رسمی و غیررسمی، که از طریق آن فراگیر معلومات و روش فهمیدن راتحت نظارت مدرسه کسب می‌کند، مهارت‌ها را فرا می‌گیرد و نگرش و ارزش‌گذاری و ارزش‌ها را تغییر می‌دهد" می‌داند (ملکی، ۱۳۸۸).

تعریف عملیاتی: در این بخش منظور از برنامه درسی، برنامه درسی (اهداف، محتوا، روش تدریس و ارزشیابی) درس علوم اجتماعی دوره راهنمایی در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ می‌باشد.

۱-۶-۲- امنیت اجتماعی

- امنیت اجتماعی به قابلیت حفظ الگوهای سنتی زبان، فرهنگ، مذهب و هویت و عرف ملی، با شرایط قابل قبولی از تحول گفته می‌شود (نویدنیا، ۱۳۸۵).

تعریف عملیاتی: در این پژوهش امنیت اجتماعی براساس سیاهه تحلیل محتوا که با استفاده از ادبیات تحقیق و مطالعه مبانی نظری و توسط صاحب‌نظران مربوطه تهیه شده است، مورد بررسی قرار گرفت که مفاهیم مرتبط با آن عبارتند از:

^۱ - Doll.